

Hallinnon Tutkimus ja sen kirjoittajakunta

Julkishallintotiedettä vai monitieteistä hallinnon tutkimusta?

Matti Mälkiä & Jari Stenvall

HALLINNON TUTKIMUS AND ITS AUTHORS:
PUBLIC ADMINISTRATION OR
INTERDISCIPLINARY RESEARCH ON
ADMINISTRATIVE ISSUES?

Hallinnon Tutkimus, the quarterly journal of the Finnish Association for Administrative Studies, was established in 1982 to promote the interdisciplinary research on administrative issues in Finland. Although the journal was established mainly by the scholars of Public Administration, it was hoped that it would become a medium to organize and promote cooperation between the separate academic fields in which administrative issues are analyzed. It was also hoped, that the journal would promote the exchange of ideas between academic research and practitioners.

In this article we are trying to evaluate whether these general goals were reached or not. The analysis is based on the background information of the authors of the journal. All types of materials, published during 1982–1993, including editorials, articles, research notes and book reviews, are covered.

According to the results, Hallinnon Tutkimus has become a journal for academic scholars, especially from the field of Public Administration. Three quarters (76 %) of the authors are working at the universities or research institutions, and about half of them represent the field of Public Administration. 17 % of the academic authors are from the field of business administration, 14 % of them represent other areas of social sciences, 8 % represent the field of Public Law and 9 % are from other fields of thought, including humanities, science and technology.

About one fifth (21 %) of all authors are civil servants. And only 3 % are working for business enterprises.

The most active university of the field has been the University of Tampere, and its Department of Administrative Science.

Key words: Hallinnon Tutkimus – journal, Administrative Science in Finland, Public Administration in Finland, Study of Science

JOHDANTO

Kun Hallinnon Tutkimuksen Seura perustettiin Tampereella toukokuussa vuonna 1981, oli tarkoituksena muodostaa monitieteellinen yhdistys, joka edistäisi suomalaista hallinnon tutkimusta ja osallistuisi alan kansainväliseen yhteistoimintaan. Aloite seuran perustamiselle tuli Tampereen yliopiston hallintotieteiden laitoksella toimivilta julkishallinnon tutkijoilta¹. Seura oli kuitenkin tarkoitettu kaikille hallinnon ja hallinnollisten ilmiöiden tutkimuksesta kiinnostuneille riippumatta siitä, mikä on heidän edustamansa tieteenala tai kiinnostuksensa kohteena oleva organisaatiotaso tai -tyyppi. Näin määritellen hallinnon tutkimuksella tarkoitettiin siis lähinnä hallintofunktioiden – kuten suunnittelun, organisoinnin, henkilöstön hankinnan ja johtamisen (jne.) – tutkimusta yhtä hyvin julkisessa hallinnossa kuin myös yrityksissä ja erilaisissa kolmannen sektorin hallinnollisissa yksiköissä. Varsinaisen hallintotieteellisen hallinnon tutkimuksen ohella mukaan haluttiin ottaa myös mm. valtio-opillinen ja oikeustieteellinen hallinnon tutkimus.

Hallinnon Tutkimuksen Seuran tavoitteena oli siis koota yhteen useamman eri tieteenalan piiriin hajautunutta hallinnon tutkimusta. Se, että seura perustettiin vasta 1980-luvun alussa, selittyy pitkälti alan historialla. Vasta 1980-luvun alussa hallinnon tutkijoiksi itsensä kokeneiden tutkijoiden määrä ylitti Suomessa tason, jolloin oli mielekästä perustaa oma tieteellinen yhdistys. Esim. julkishallintotieteen osalta alan ensimmäiset tohtorit väittelivät vasta 1970-luvun lopulla². Ensimmäinen oman tieteenalansa piiristä väitellyt julkishallintotieteen professori, Juha Vartola, nimitettiin virkaansa vuonna 1980. Samoin vasta 1980-luvun vaihteessa julkishallintotiede alkoi laajeta Tampereen yliopiston ulkopuolelle, ensin ruotsinkielisenä Åbo Akademiin, ja myöhemmin suomenkielisenä Vaasaan (1983) ja Rovaniemelle (1987)³. Tämän pohjalta voidaan perustellusti esittää väite, että suomenkielinen julkishallinto-

* Saamistamme kommentteista kiitämme Pertti Ahosta, Juha Vartolaa, Tapio Mäkelää, Arto Haveria, Helena Karentoa sekä Jukka Nummikoskea.

tiede syntyi kollektiivisena tiedeyhteisönä varsinaisesti vasta 1980-luvun taitteessa.⁴

Hallinnon tutkimuksen yhteenkokoaminen edellytti myös omaa julkaisua. Vuonna 1982 seuran äänitorveksi perustettiin kaksi kertaa vuodessa ilmestynyt vuosikirja, Hallinnon Tutkimus. Kirjan päätoimittajaksi valittiin seuran ensimmäinen puheenjohtaja prof. Juha Vartola ja toimitussihteeriksi tutkimusassistentti Turo Virtanen. Näin alkoi vuonna 1987 nelinumeroiseksi aikakauslehdiksi muunnetun julkaisun elämä.

Lehden kirjoittajakuntaa koskeviin tietoihin nojautuen tässä kirjoituksessa tarkastellaan sitä, millaiseksi tuo julkaisu on myöhemmin muotoutunut.

KYSYMYKSENASETELU

Tämän kirjoituksen tavoitteet ovat kaksitasoiset. Empiirisellä tasolla kirjoituksessa kartoitetaan Hallinnon Tutkimus -lehden kirjoittajakuntaa ja sen koostumusta. Tutkimuksen kohteeksi nostetaan se, ketkä ovat olleet lehden aktiivisimpia kirjoittajia ja mikä on ollut lehden kirjoittajakunnan tausta. Huomio kiinnitetään varsinkin kirjoittajien koulutus- ja organisaatiotaustaan, virka-asemaan sekä heidän taustaorganisaationsa sijaintipaikkaan. Näiden tietojen pohjalta kirjoituksessa pyritään luomaan kokonaiskuvaa siitä, millaiseksi vuonna 1982 perustettu julkaisu on muotoutunut. Ja miten se on kehittynyt kolmen siitä vastuuta kantaneen päätoimittajan – Juha Vartolan (1982–1985), Pertti Ahosen (1986–1988) ja Risto Harisalon (1989–) – toimikausilla.

Yleiskartoittavan perustehtävänsä ohella kirjoituksella on myös toinen, syvempi tehtävä. Saatavilla olevien empiiristen taustatietojen pohjalta kirjoituksessa arvioidaan sitä, missä määrin Hallinnon Tutkimus -lehti on kyennyt täyttämään sille vuonna 1982 asetettuja tavoitteita. Tältä osin kiinnostuksemme kohteena on erityisesti lehden identiteetti. Kirjoituksen tehtävänä on arvioida, onko lehdestä muotoutunut Hallinnon Tutkimuksen Seuran alkupelejä tavoitteiden (ks. esim. Vartola 1982) mukainen monitieteellinen foorumi, joka on koonnut ja yhdistänyt suomalaisen hallinnon tutkimuksen eri pääalueita ja sektoreita sekä edistänyt hallintotieteellisen ajattelun kehitystä maassamme. Vai onko lehti jäänyt sen aikanaan perustaneiden julkishallintotieteilijöiden omaksi kirjalliseksi foorumiksi, jossa ulkopuoliset ovat olleet vain julkishallinnollista keskustelua tukevassa, toissijaisessa roolissa.

Juha Vartolan sanoja lainaten kirjoituksen tavoitteena on siis arvioida sitä, onko lehti kyennyt murtamaan »niitä rajoja, joita aikojen kuluessa on syntynyt erilaisia tieteellisiä ja käytännöllisiä osakulttuureita edustavien tutkijayhteisöjen välille»? Eli onko lehti kyennyt yhdistämään mm. julkishallintotieteen, liiketaloustieteen, julkisoikeuden politiikan tutkimuksen ja kunnallistieteiden piirissä toimivia hallinnontutkijoita? (Vartola 1982, 1–2.) Ja koska Hallinnon Tutkimus -lehti on yksi keskeisimmistä hallintotieteellisen keskustelun foorumeista maassamme, avautuu esitettujen kysymysten kautta mahdollisuus laajemminkin arvioida suomalaisen hallintotieteellisen tutkimuksen olemusta ja identiteettiä. Erityisen hyvin tämä arvio koskee erästä suomalaisen hallinnontutkimuksen keskeistä osa-alueita – julkishallintotieteellistä tutkimusta.

Tällä hetkellä on suomalainen julkishallintotiede, yhdessä muiden hallintotieteiden kandidaattikoulutukseen tähtäävien tieteenalojen ja koulutusohjelmien kanssa nostettu laajemminkin arvionnin kohteeksi⁵. Artikkelillamme haluamme osallistua myös tähän keskusteluun. Kuten myöhemmin tullaan osoittamaan, tarkastelemalla Hallinnon Tutkimus-lehden kirjoittajakuntaa voidaan osaltaan tehdä rajoitettuja johtopäätöksiä siitä, ketkä henkilöt ja mitkä organisaatiot maassamme julkishallintotieteellistä tutkimusta julkaisivat.

TUTKIMUSMENETELMÄ

Tutkimuksen empiirinen aineisto kerättiin Hallinnon Tutkimus -lehden vuosikerroista 1982–1993 (vol. 1–13). Tutkimuksen empiiriseksi perusyksiköksi valittiin kirjoittaja ja kirjoituskerta. Analyysin kohteeksi rajattiin kaikki nimellä tai nimimerkillä julkaistut kirjoitukset, mukaanlukien artikkelit, pääkirjoitukset, keskustelupalstojen kirjoitukset sekä kirja-arviot. Näin rajaten havaintoyksikköjen kokonaismääräksi saatiin 612 kpl.⁶

Taustamuuttajat muodostettiin lehdessä julkaisujen, kirjoittajien taustaa koskevien tietojen pohjalta. Taustamuuttajiksi valittiin 8 muuttujaa: 1) kirjoituksen julkaisu vuosi, 2) kirjoituksen palsta, 3) kirjoittajan taustaorganisaatio, 4) kirjoittajan virka, 5) kirjoittajan koulutustaso ja 6) -ala, 7) kirjoittajan taustaorganisaation kotipaikka sekä 8) yliopistollisissa viroissa olleiden osalta kirjoittajan edustama tieteenala. Kaikkien mainittujen taustamuuttajien kohdalla lehdessä julkaistut, kirjoittajien virheellisiksi tai puutteellisiksi tiedämät

tiedot oikaistiin. Korjattuja tietoja voidaan mielestämme pitää varsin luotettavina.

KEITÄ OVAT OLLEET LEHDEN AKTIIVIKIRJOITTAJAT?

Lehden aktiivikirjoittajia ja heidän julkaisemien-
sa kirjoitusten määriä on esitelty taulukossa 1.
Kuten tuloksista voidaan havaita, lehden aktiivi-
nen kirjoittajakunta on ollut verrattain suppea.
Vähintään 5 kirjoitusta julkaisseita, jota tässä pi-
dettiin aktiivikirjoittajan rajakriteerinä, lehden kir-
joittajakunnassa on vain 22 kpl. Lukua voitaneen
pitää suhteellisen pienenä kun otetaan huomioon,
että mukaan on laskettu kaikki lehdessä sen 13-

vuotisen historian aikana julkaistut kirjoitukset.
Samoin lukua voidaan pitää pienenä myös siihen
nähdessä, että lehteen on kirjoittanut niinkin moni
kuin 294 eri henkilöä. Lisäksi aktiivikirjoittajien
yhteinen osuus kaikista havaintoyksiköistä on
varsin suuri, 37 %. Tämä kuvaa sitä, että lehden
aktiivisin kirjoittajakunta on ollut suhteellisen pie-
ni, mutta aktiivinen – mikä lienee varsin tavallista
kaikille suomalaisille sosiaaliteettisille lehdille
(vrt. Kaukonen 1986). Pienessä maassa alan
tutkijoiden määrä on tyypillisesti varsin rajallinen,
joten kirjoittajakunnastakin muodostuu suhteelli-
sen keskittynyt.

Keitä kaikkein aktiivisimmat kirjoittajat sitten
oikein olivat? Kirjoittajien kokonaisaktiivisuutta
laskettiin kahdella tavalla. Taulukon 1 sarakkees-

*Taulukko 1. Hallinnon Tutkimus -lehden aktiivikirjoittajat vuosina 1982–1993. Kirjoitusten lukumää-
rät lehden eri palstoilla.*

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = pääkirjoitukset

2 = artikkelit

3 = pikku kirjoitukset

4 = kirja-arviot

5 = kaikki yhteensä (yksinkertainen aktiivisuuskerroin)

6 = painotettu aktiivisuuskerroin¹

Kirjoittajan nimi	1	2	3	4	5	6
Ahonen, Pertti	8	7	8	8	31	68
Harisalo, Risto	19	2	9	1	31	65
Mälkiä, Matti	0	3	1	17	21	31
Vartola, Juha	3	0	5	5	13	21
Salminen, Ari	1	4	5	1	11	29
Ståhlberg, Krister	0	2	7	1	10	23
Lumijärvi, Ismo	0	2	4	3	9	19
Temmes, Markku	0	4	4	1	9	25
Tiihonen, Seppo	0	3	3	3	9	21
Eloranta, Kari T.	0	4	4	0	8	24
Kinnunen, Juha	1	2	2	3	8	17
Modeen, Tore	0	0	7	1	8	15
Kiviniemi, Markku	0	2	5	0	7	18
Nikkilä, Juhani	0	2	3	2	7	16
Räsänen, Keijo	0	1	5	0	6	14
Sinkkonen, Sirkka	1	3	1	1	6	17
Tiihonen, Paula	0	1	4	1	6	13
Virtanen, Turo	1	1	2	2	6	12
Etelävuori, Raimo	0	0	4	1	5	9
Meklin, Pentti	0	1	4	0	5	12
Tainio, Risto	1	1	2	1	5	11
Vihanto, Martti	0	1	3	1	5	11
Kirjoittajia yhteensä	8	137	202	65	294	294
Havaintoyksikköjä	36	180	288	108	612	1468
Keskittyneisyysindeksi (%) ²	53	26	32	38	42	33

¹ Painotettu aktiivisuuskerroin on laskettu siten, että artikkelit ovat saaneet painoarvon 4, pääkirjoitukset ja pik-
kukirjoitukset painoarvon 2 ja kirja-arviot painoarvon 1.

² Keskittyneisyysindeksi kuvaa sitä, miten suuressa osassa havaintoyksiköistä (so. kirjoittaja-kirjoitus pareista)
kirjoittaja kuuluu palstan aktiivisimpaan 10 prosenttiin.

sa 5 tilannetta on kuvattu laskemalla yhteen kaikki saman henkilön julkaisemat kirjoitukset. Näin laskettuna lehden aktiivisimpia kirjoittajia ovat olleet Pertti Ahonen ja Risto Harisalo (kummallakin 31 kirjoitusta) sekä Matti Mälkiä (21 kirjoitusta). Näiden jäljessä tulevat Juha Vartola, Ari Salminen ja Krister Ståhlberg.

Edellä kuvatun yksinkertaisen aktiivisuuskertoimen ohella kirjoittajille laskettiin myös painotettu aktiivisuuskerron (taulukko 1, sarake 6). Sen kautta pyrittiin huomioimaan eri tyyppisten kirjoitusten arvostustaso. Painotettu aktiivisuuskerron laskettiin siten, että artikkelikirjoituksille annettiin painoarvo 4, pääkirjoituksille sekä keskustelupuheenvuoroille annettiin painoarvo 2 ja kirja-arvioille annettiin painoarvo 1. Eri tyyppisille kirjoituksille annetut painoarvot perustuivat tekemiimme subjektiivisiin tulkintoihin kirjoitustyyppien painoarvosta. Aktiivisuuskerron laskettiin mekaanisesti ottamatta huomioon samalla palstalla julkaistujen yksitáisten kirjoitusten välisiä eroja. Näin menetellen esim. kaikki keskustelupalstoilla julkaistut kirjoitukset saivat painoarvon 2, riippumatta siitä miten laajoja tai merkittäviä ne olivat.⁷

Kuten taulukosta 1 voidaan havaita, molempien aktiivisuuskertoimien tuottamat tulokset ovat kärjen osalta jopa yllättävänkin saman suuntaiset. Myös painotetulla kertoimella kirjoittajakunnan kärkeen sijoittuvat Ahonen, Harisalo ja Mälkiä. Heti heidän jälkeensä järjestys tosin hieman vaihtuu. Painotetulla kertoimella Juha Vartolan sijoitus laskee samalla kun Markku Temmeksen ja Kari T. Elorannan sijoitus kohoaa.

Painotetulla kertoimella sijaluvuille 4.–9. nousevat Ari Salminen, Markku Temmes, Kari T. Eloranta, Krister Ståhlberg, Juha Vartola ja Seppo Tiihonen.

AKTIIVIKIRJOITTAJIEN TAUSTATIEDOT

Entä mitä johtopäätöksiä taulukossa 1 raportoidusta tuloksista voitaisiin tehdä? Jo pelkkä aktiivikirjoittajien nimilista paljastaa muutamia mielestämme mielenkiintoisia seikkoja. Ensinnäkin suurin osa lehteen aktiivisimmin kirjoittaneista henkilöistä on osallistunut aktiivisesti myös lehden julkaisijayhteisön, Hallinnon Tutkimuksen Seuran toimintaan. Pertti Ahonen on ollut Hallinnon Tutkimus -lehden päätoimittaja (vuodet 1986–1988), seuran johtokunnan jäsen (1984–1988) sekä seuran varapuheenjohtaja (1990–). Risto Harisalo on ollut Hallinnon Tutki-

mus -lehden päätoimittajana vuodesta 1989 lähtien. Matti Mälkiä on toiminut mm. seuran sihteerinä (1986; 1988–1991). Juha Vartola on toiminut seuran pitkäaikaisena puheenjohtajana (1981–1987) sekä seuran johtokunnan jäsenenä (1981–). Ari Salminen on seuran nykyinen puheenjohtaja (vuodesta 1992) ja seuran johtokunnan pitkäaikainen jäsen (vuodesta 1985). Krister Ståhlberg on Vartolan tavoin kuulunut seuran johtokuntaan koko sen olemassaolon ajan. (jne.)

Aktiivikirjoittajien osalta selkeimmät poikkeukset säännöstä, jonka mukaan he olisivat olleet myös Hallinnon Tutkimuksen Seura ry:n luottamustehtävissä, ovat olleet Martti Vihanto, Raimo Etelävuori sekä Paula Tiihonen.

Toiseksi aktiivikirjoittajista voidaan havaita, että he ovat olleet pääosin julkishallintotieteen edustajia. Tätä kuvaa esim. se, että kaikki 7 yksinkertaisen aktiivisuusindeksin mukaisesti kärjessä olevaa henkilöä (taulukko 1, sarake 5) toimivat tällä hetkellä julkishallintotieteellisissä viroissa. Heistä 5 toimii julkishallinnon professorina, 1 (Harisalo) toimii julkishallinnon apulaisprofessorina ja 1 (Mälkiä) julkishallinnon assistenttina. Selvimpiä poikkeuksia siitä perussäännöstä, että aktiivikirjoittajat ovat edustaneet julkishallintotiedettä, ovat julkisoikeudellista hallinnon tutkimusta edustavat Paula Tiihonen ja Tore Modeen sekä liiketaloustieteellistä hallinnon tutkimusta edustavat Keijo Räsänen, Risto Tainio ja Martti Vihanto. Määrittelykysymyksenä voidaan pitää terveydenhuollon hallintoa edustavien Juha Kinnusen ja Sirkka Sinkkosen tieteenalataustaa. Samalla tavoin paljolti määrittelykysymys on se, edustako hallintotieteiden metodologiasta vuonna 1974 väitellyt ja hallintotieteiden metodologian yliassistentin virkaa Tampereen yliopiston hallintotieteen laitoksella pitkään hoitanut Kari T. Eloranta julkishallintotiedettä vai ei.

Kolmanneksi voidaan todeta, että lehden aktiivikirjoittajat keskittyvät vahvasti yliopistoihin, erityisesti Tampereen yliopiston hallintotieteen laitokselle. Yliopistomaailman ulkopuolelta aktiivikirjoittajista ovat vain Markku Temmes, Seppo ja Paula Tiihonen, Markku Kiviniemi ja Raimo Etelävuori. Tampereen yliopiston hallintotieteen laitoksen asemaa kuvaa puolestaan se, että kaikki neljä lehden aktiivisinta kirjoittajaa (yksinkertaisella aktiivisuuskertoimella mitattuna) työskentelevät tällä hetkellä mainitulla laitoksella. Lisäksi noin puolet kaikista ja yli puolet yliopistotautan omaavista aktiivikirjoittajista on toiminut mainitulla laitoksella jossakin akateemisen uransa vaiheessa.

**KOKO KIRJOITTAJAKUNTAA KUVAAVAT
TAUSTATIEDOT****Yleiskuva**

Mikä sitten on koko kirjoittajakunnan yleinen tausta? Käytettyjen taustamuuttujien osalta asiaa on tarkasteltu taulukossa 2. Huomatkaa, että kaikki raportoidut luvut kuvaavat eri osaryhmien osuutta havaintoyksiköistä – siis kirjoittaja/kirjoitus pareista.

Kuten tuloksista voidaan havaita lehden kirjoittajat ovat olleet pääosin akateemisen tiedeyhteisön edustajia. Kolmessa neljästä tapauksesta kirjoittaja työskenteli joko yliopistossa, korkeakou-

lussa tai tieteellisessä tutkimuslaitoksessa. Reilu viidennes kirjoittajista toimi julkisella sektorilla, ja vain kolmella prosentilla oli organisaatio-taustanaan yksityinen sektori. Huomionarvoista on siis se, että akateemisen tiedeyhteisön ulkopuolella toimivista hallinnon ammattilaisista mukana ovat olleet vain julkisen sektorin virkamiehet. Ja hekin lukumäärältään suhteellisen heikosti edustettuina. Sen sijaan yrityksissä ja yhteisöissä työskenteleviä ei lehteen kirjoittaminen ole kiinnostanut juuri lainkaan. Samalla myös konsulttitoimistoissa työskentelevät organisaation ja hallinnon kehittäjät ovat kirjoittajakunnasta pääosin puuttuneet.

Taulukko 2. Hallinnon Tutkimus -lehden kirjoittajakunnan rakenne kirjoitustyyppien mukaisissa ryhmissä. Havaintoyksikkönä kirjoittaja/kirjoitus -kerta.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = pääkirjoitukset

2 = artikkelit

3 = pikku kirjoitukset

4 = kirja-arviot

5 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4	5
<i>Kirjoittajan organisaatiotausta:</i>					
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	100	80	66	85	76
Muu julkinen sektori	0	17	30	14	21
Yksityinen sektori	0	3	4	1	3
N	36	177	277	108	598
<i>Kirjoittajan koulutustaso:</i>					
Tohtori	97	64	56	46	59
Lisensiaatti	0	12	17	14	14
Ylempi kandidaatti	3	20	26	37	25
Jokin muu	0	5	1	3	3
N	36	178	280	107	601
<i>Kirjoittajan koulutusala:</i>					
Hallintotieteellinen tutkinto	67	22	23	32	27
Terveystieteellinen tutkinto	3	3	3	4	3
Muu yhteiskuntatieteellinen tutkinto	22	26	30	45	31
Kauppatieteellinen tutkinto	3	17	13	7	13
Oikeustieteellinen tutkinto	0	3	13	4	8
Jokin muu tai ei tiedossa	6	29	18	8	19
N	36	180	288	108	612
<i>Kirjoittajan työpaikkakunta:</i>					
Helsinki	25	37	46	32	39
Tampere	25	17	16	43	22
Turku	0	6	14	10	10
Vaasa	3	8	6	1	6
Kuopio	42	6	7	8	9
Muu Suomi	0	5	7	3	6
Ulkomaat	6	21	4	4	8
N	36	178	283	108	605

Kirjoittajien akateemista taustaa kuvaa myös heidän koulutustaustansa. Kahdessa kolmesta tapauksesta kirjoittaja oli suorittanut tohtoritutkinnon. Lisensiaatteja kirjoittajista oli 14 % ja ylempään kandidaattitutkinnon heistä oli suorittanut joka neljäs. 15 tapauksessa (3 %) kirjoittajat olivat joko korkeakoulujen opiskelijoita tai sitten perustutkintoa alemman korkeakoulututkinnon (esim. hum. kand. tutkinnon) suorittaneita. Akateemista koulutustaustaa koskevista tiedoista voidaankin selkeästi nähdä, että Hallinnon Tutkimus -lehti on ollut ennen muuta akateemisella uralla pätevyityneiden julkaisufoorumi.

Kotipaikan osalta kirjoittajat jakautuivat varsin samalla tavalla kuin mitä Hallinnon Tutkimuksen Seuran jäsenet yleensä (ks. Mälkiä 1991, taulukko 4; seuran jäsenkuntaa koskevat tiedot koske-

vat tilannetta kesällä 1991). Merkittävimpinä paikkakuntina esille nousivat Helsinki (39 % kirjoittajakunnasta; jäsenkunnasta 35 %), Tampere (22 %; jäsenkunnasta 15 %), Turku (10 % ja 6 %), Kuopio (9 % ja 6 %) ja Vaasa (kummastakin 6 %). Kirjoittajista 6 % oli muualta Suomesta ja loput 8 % olivat ulkomailta. Ulkomaisista kirjoittajista joka viides oli suomalaistutkija, joka työskenteli väliaikaisesti ulkomailla, esim. kansainvälisen vaihtosopimuksen nojalla stipendiaattina tai vierailavana tutkijana.

Korkeakoulutaustainen kirjoittajakunta

Tarkempaa analyysiä varten kirjoittajakunta jaettiin kahtia. Korkeakoulutaustan omaavien kirjoittajien osalta tulokset on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Hallinnon Tutkimus -lehden korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimivan kirjoittajakunnan rakenne kirjoitustyyppien mukaisissa ryhmissä. Havaintoyksikkönä kirjoittaja/kirjoitus -kerta.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = pääkirjoitukset

2 = artikkelit

3 = pikku kirjoitukset

4 = kirja-arviot

5 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4	5
<i>Kirjoittajan organisaatiotausta:</i>					
Tampereen yliopisto	25	19	22	48	27
Helsingin yliopisto	19	13	13	13	13
Kuopion yliopisto	42	8	10	9	12
Vaasan yliopisto	3	11	9	1	8
Åbo Akademi	0	3	8	3	5
Helsingin kauppakorkeakoulu	3	6	4	3	4
Turun kauppakorkeakoulu	0	3	7	2	4
Turun yliopisto	0	1	6	5	4
Jyväskylän yliopisto	0	3	6	1	3
Muu suomalainen korkeakoulu tai tutk.laitos	0	7	4	3	4
Ulkomainen korkeakoulu tai tutkimuslaitos	8	28	12	11	16
N	36	141	183	92	452
<i>Kirjoittajan virkatausta:</i>					
Professori	29	32	31	21	29
Apulaisprofessori	60	21	22	18	24
Yliassistentti, lehtori tai vast.	0	19	13	10	13
Assistentti, tutkimusassistentti	3	15	13	30	16
Tutkija	9	8	16	13	12
Jokin muu	0	6	5	9	6
N	35	132	179	91	437
<i>Kirjoittajan edustama tieteenala:</i>					
Julkishallinto	97	48	43	62	52
Julkisoikeus	0	5	13	8	8
Liiketaloustiede	3	27	17	10	17
Muu sosiaalitiede	0	14	16	14	14
Muut tieteenalat	0	7	12	7	9
N	35	132	186	91	444

Kuten tuloksista voidaan havaita, selvimmin esille nousi Tampereen yliopisto. Reilu neljännes (27 %) lehden akateemisesta kirjoittajakunnasta toimi kirjoitushetkellä Tampereen yliopistossa. Helsingin yliopistossa kirjoittajista työskenteli 13 % ja Kuopion yliopistossa 12 %. Näiden jälkeen tulivat Vaasan yliopisto (ent. korkeakoulu; 8 %), Åbo Akademi (5 %), Helsingin ja Turun kauppakorkeakoulut (kummastakin 4 %), Turun yliopisto (4 %) ja Jyväskylän yliopisto (3 %).

Korkeakouluissa työskentelevien kirjoittajien virkataustan perusteella Hallinnon Tutkimus -lehti on ollut vahvasti professoripainotteinen. Yli puolet korkeakoulutaustan omaavista kirjoittajista kuului professorikuntaan. Professoreita heistä oli vajaa kolmannes (29 %) ja apulaisprofessoreita yksi neljännes (24 %). Assistentteja ja tutkimusassistentteja korkeakoulutaustaisista kirjoittajista on ollut 16 %, yliassistentteja, lehtoreita tai dosentteja 13 %, ja tutkijoita 12 %.

Tieteenalataustansa osalta korkeakouluissa työskennelleet kirjoittajat edustavat pääosin julkishallintotiedettä. Tähän ryhmään heistä kuuluu yli puolet, peräti 52 %. Tätä tulosta tulkittaessa on kuitenkin esitettävä lievä varoitus. Tieteenalopohjaisessa luokittelussa käytetty ryhmä »julkishallinto» on näet käsitetty jokseenkin laaja-alaisesti. Luokittelu on tehty henkilöperusteisesti⁸. Julkishallinnon edustajiksi on tällöin luokiteltu kaikki julkishallintotieteen virkoihin nimitetyt tai niihin pätevyyden saaneet⁹. Samoin mukaan on luettu kaikki Kuopion yliopiston terveydenhuollon hallinnon, Helsingin yliopiston yleisen valtio-opin hallinto-opin linjan sekä Tampereen yliopiston kunnallistieteen laitoksen kunnallispolitiikan ja kunnallistalouden aloja edustaneet henkilöt. Viimeksi mainittuja mukana oli tosin vain muutama harva tapaus. Näin menetellen rajanvetoa on pyritty virittämään ensisijassa liiketaloustieteen ja julkisoikeuden suuntaan. Samalla rajanveto varsinkin valtio-oppiin on lähinnä suuntaa antava. Mikäli kunnallistiede halutaan ymmärtää julkishallintotieteestä irralliseksi erityistieteeksi, on rajanveto-ongelma suhteellisen vähäinen. Tampereen yliopiston kunnallistieteen laitokselta – jonka piirissä mainittua rajanvetoa on kehitetty ja kannatettu (ks. esim. Pystynen 1972; 1973; 1992; Hoikka 1973; Harisalo 1980) – ei Hallinnon Tutkimus -lehden ole näet juurikaan kirjoitettu. Kunnallistieteilijöiden julkaisufoorumina on Hallinnon Tutkimus -lehden sijasta ollut lähinnä Kunnallistieteellinen aikakauskirja.

Korkeakoulutaustaisessa kirjoittajakunnassa julkishallintotieteilijöiden jälkeen toiselle sijalle kohoavat liiketaloustieteen, lähinnä yrityshallin-

non (tai liiketaloustiede-hallinnon) edustajat. He ovat olleet mukana vajaan viidenneksen (17 %) osuudella. Julkisoikeuden eri aloja kirjoittajista on edustanut 8 %, muita sosiaalitieteitä 14 % ja muita tieteenaloja 9 %. Viimeksi mainittuun ryhmään sisältyvät mm. lääketieteen eri alat, liikuntatieteet, kasvatustieteet sekä historian tutkimus. Täten Hallinnon Tutkimus -lehden korkeakoulutaustaisten kirjoittajien tieteenalausta voidaan pitää varsin laaja-alaisena, vaikka lehdellä onkin ollut selvä ja voimakas julkishallintotieteellinen ydin.

Julkisessa hallinnossa toimivat kirjoittajat

Julkisen hallinnon piirissä toimivista kirjoittajista pääosa on peräisin valtion keskushallinnon yksiköistä. Vahvimpina yksittäisinä yksikköinä esille nousevat Valtionhallinnon kehittämiskeskus (aik. Valtion koulutuskeskus) ja Valtiovarainministeriön hallinnonkehittämisosasto (aik. järjestelyosasto). Jompaa kumpaa näistä yksiköistä on edustanut 42 tapausta, eli kolmannes julkisella sektorilla toimineista kirjoittajista. Ministeriötä (pl. hallinnonkehittämisosasto) kirjoittajista on edustanut viidennes (22 %) ja muuta valtion hallintoa yksi kolmannes. Kunnissa on julkisella sektorilla toimineista kirjoittajista ollut työssä vain 15 %.

Virkataustansa osalta julkista sektoria edustavat henkilöt ovat peräisin lähinnä tutkimustehtävistä (21 %) sekä suunnittelu-, kehittämis- ja koulustehtävistä (16 %). Linjahallinnollisissa johtamistehtävissä heistä on ollut vajaa kolmannes (30 %) ja muissa tehtävissä joka kolmas (33 %).

KIRJOITUSTYYPPIEN MUKAISET EROT

Kirjoitustyyppien mukaista analyysiä (taulukot 1–3, sarakkeet 1–4) varten Hallinnon Tutkimus -lehdessä julkaistut kirjoitukset jäsennettiin neljään eri ryhmään:

- 1) pääkirjoitukset,
- 2) artikkelit,
- 3) keskustelupuheenvuorot ja
- 4) kirja-arviot.

Keskustelupuheenvuoroja lehdessä on julkaistu eri aikoina useamman eri nimekkeen alla. Tässä tutkimuksessa nämä kaikki palstat yhdistettiin yhdeksi kokonaisuudeksi. Näin menetellen keskustelupuheenvuoroiksi luokitettiin kaikki pääkirjoitus-, artikkeli- ja kirja-arviopalstojen ulkopuolella julkaistut kirjoitukset.

Taulukko 4. Hallinnon Tutkimus -lehden julkisessa hallinnossa toimivan kirjoittajakunnan rakenne kirjoitustyypin mukaisissa ryhmissä. Havaintoyksikkönä kirjoittaja/ kirjoitus -kerta. Lukuihin ei ole laskettu mukaan korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimivia kirjoittajia.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

- 1 = artikkelit
2 = pikku kirjoitukset
3 = kirja-arviot
4 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4
<i>Kirjoittajan organisaatiotausta:</i>				
Ministeriöt	17	22	27	22
VHKK tai VM/JO	43	29	27	32
Muu valtionhallinto	20	37	27	32
Kunnat	20	12	20	15
N	30	85	15	130
<i>Kirjoittajan virkatausta:</i>				
Päällikkövirka	20	35	19	30
Tutkimusvirka	34	16	25	21
Suunnittelu-, kehittämis tai koulutusvirka	20	6	6	16
Jokin muu	26	33	50	33
N	35	94	16	145

Pääkirjoitukset

Pääkirjoituksia Hallinnon Tutkimus -lehdessä on julkaistu alusta lukien. Vuosien kuluessa pääkirjoitusinstituutio on kuitenkin tiivistynyt. Vuoteen 1985 asti pääkirjoituksia julkaistiin näet varsin satunnaisesti – vain kaksi kappaletta. Sen sijaan vuodesta 1985 lähtien pääkirjoitus on julkaistu kaikissa lehden numeroissa.

Yhtä ainoata kertaa lukuun ottamatta kaikki lehdessä pääkirjoituksia kirjoittaneet henkilöt ovat olleet tohtoritutkinnon suorittaneita. Määrälliset erot kuvaavat lähinnä henkilöiden päätoimittajakauden kestoa. Täten ei ole yllätys, että eniten pääkirjoituksia ovat julkaiseet Risto Harisalo (19), Pertti Ahonen (8) ja Juha Vartola (3). Muut esiintymiskerrat – Juha Kinnunen, Ita O'Donovan, Ari Salminen, Sirkka Sinkkonen, Risto Tainio ja Turo Virtanen (kullakin 1 kpl) – ovat olleet satunnaisia, ja liittyneet lähinnä ko. henkilöiden vastuulla olleiden erikoisnumeroiden julkaisuun.

Artikkelit

Hallinnon Tutkimus -lehden tapaisessa tieteellisessä aikakauslehdessä artikkelipalsta muodostaa aina lehden selvästi merkittävimmän sisältöjakson. Siksi sen kirjoittajakuntaan on syytä kiinnittää aivan erityistä huomiota.

Artikkelipalstan ylivoimaisesti aktiivisin kirjoittaja on ollut Pertti Ahonen – yhteensä 7 artikkelia. Hänen ohellaan palstan muita aktiivikirjoittajia ovat olleet Kari T. Eloranta, Iiro Jahnukainen, Ari Salminen ja Markku Temmes. Kukin heistä on julkaissut Hallinnon Tutkimus lehdessä 4 artikkelia. Kaiken kaikkiaan artikkelipalstalla on julkaistu 137 eri henkilön kirjoituksia.

Kun artikkelipalstan kirjoittajia verrataan lehdessä muiden palstojen kirjoittajiin, voidaan havaita vain vähäisiä eroja. Muita useammin artikkelipalstalla esiintyneet henkilöt ovat olleet ulkomailta peräisin (21 % tapauksista; vastaava luku on kaikissa kirjoituksissa vain 8 %).¹⁰ Lisäksi muita useammin artikkelikirjoittajat ovat suorittaneet tohtorin tutkinnon: Artikkelikirjoittajista tohtorin tutkinnon oli suorittanut 64 %, kuskustelupalstan kirjoittajista 56 % ja kirja-arvioiden kirjoittajista vain 46 %. Yleistäen tämä merkitsee sitä, että mitä arvostetummasta kirjoitustyypistä on kyse, sitä suurempi on ollut tohtoritutkinnon suorittaneiden osuus.

Artikkelikirjoittajista 80 % työskenteli korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa. Heistä julkishallintotiedettä edusti 48 %, liiketaloustiedettä 27 % ja julkisoikeuden eri aloja 5 %. Muita sosiaalitieteitä artikkelikirjoittajista edusti 14 % ja muita tieteenaloja 7 %. Muihin palstoihin verrattuna artikkelipalstan kirjoittajakunta on ollut jonkin verran

vähemmän keskittyntä. Tämän osoittaa taulukoon 1 laskettu keskittyneisyysindeksi.

Keskustelupeheenvuorot

Artikkeleiden ohella Hallinnon Tutkimus -lehdessä on julkaistu myös lyhyempiä keskustelupeheenvuoroja. Sisällöltään tämä ryhmä on varsin heterogeeninen. Laajimmat keskustelupeheenvuorot rinnastuvat selvästi varsinaisiin artikkeleihin. Vaativimmat keskustelukirjoitukset ovat puolestaan lyhyitä puheenvuoroja tai vaikkapa uutisluonteisia konferenssiraportteja. Viimeksi mainittuun ryhmään sijoittuvat esim. Hallinnon Tutkimuksen Päivien työryhmäraportit, joita lehdessä on aika-ajoin julkaistu.

Keskustelupeheenvuoroja ovat aktiivisimmin kirjoittaneet Risto Harisalo (9 kpl), Pertti Ahonen (8 kpl), Krister Ståhlberg (7 kpl) ja Tore Modeen (7 kpl). Muita palstan aktiivikirjoittajia ovat olleet Markku Kiviniemi, Keijo Räsänen, Ari Salminen ja Juha Vartola (kukin 5 kpl).

Kun keskustelupalstan kirjoittajia verrataan muiden palstojen kirjoittajiin, havaitaan julkisessa hallinnossa toimivien kirjoittajien keskimääräistä suurempi osuus. Vajaa kolmannes (30 %) keskustelukirjoituksista tulee julkisesta hallinnosta. Samalla keskustelupalstan kirjoittajien koulustausta on hieman artikkelikirjoittajia alhaisempi. Tohtoreita kirjoittajista on 56 %, lisensiaatteja 17 % ja maistereita 26 %.

Kirja-arviot

Moniin muihin akateemisiin aikakauslehtiin, kuten Sosiologiaan tai Poliitikkaan, verrattuna Hallinnon Tutkimus -lehdessä on julkaistu suhteellisen vähän kirja-arvosteluja. Samalla niiden kirjoittajakunta on ollut jokseenkin keskittynyt. Eniten kirja-arvioita ovat julkaisseet Matti Mälkiä – yhteensä 17 kappaletta eli 16 %:ia – Pertti Ahonen (8 kpl) ja Juha Vartola (5 kpl). Palstan seitsemän aktiivisimman kirjoittajan – eli kirjoittajakunnan aktiivisimman kymmenesosan – osuus kaikista havaintoyksiköistä on 38 % (taulukko 1).

Taustamuuttujien osalta selvästi muita useammin kirja-arvioita ovat tuottaneet korkeakoulutustaan omaavat henkilöt. Näin on ollut asia peräti 85 %:ssa tapauksista. Yksittäisistä korkeakouluista vahvimmin esille nousee Tampereen yliopisto.

Koulutustaustan osalta kirja-arvioiden kirjoittajat poikkeavat muiden palstojen kirjoittajista sii-

nä, että he ovat olleet jonkin verran muita harvemmin tohtoritutkinnon suorittaneita.

KIRJOITTAJAKUNNAN KEHITYS VUOSINA 1982–1993

Kirjoittajakunnan rakennetta on vielä syytä tarkastella ajan suhteen (taulukot 5–7). Tällöin itsestään selvällä tavalla lehden historiallista kehitystä jaksottaviksi periodeiksi kohoavat sen päätoimittajakaudet.

Juha Vartolan päätoimittajakausi (1982–1985)

Juha Vartolan päätoimittajakaudella lehti ilmestyi kaksinumeroisena vuosikirjana. Tällöin lehden kirjoittajakunta oli vahvasti tohtoroitunutta ja Tampere-keskeistä. Tohtoritutkinnon suorittaneita lehden kirjoittajista oli kaksi kolmesta (66 %). Tampereella lehden kaikista kirjoittajista työskenteli joka kolmas (34 %), ja korkeakoulutustaan omaavista kirjoittajista joka toinen (48 %). Käytännössä tämä tarkoitti sitä, että yksittäisistä korkeakouluista erityisen vahvasti esille nousi Tampereen yliopisto, lähinnä sen hallintotieteiden laitos. Sanomattakin lienee selvää, että tuo yksikkö oli juuri Vartolan oma laitos.

Lehden korkeakoulutustainen kirjoittajakunta edusti Vartolan kaudella vahvasti professorikuntaa. Professoreita akateemisista kirjoittajista oli 43 % ja apulaisprofessoreita 20 %. Varsinkin professorikunnan osuus lehden kirjoittajista on myöhemmin laskenut. Näin on ollut siitäkin huolimatta, että alan professorikunta on lukumääräisesti jonkin verran kasvanut.

Korkeakouluissa toimivien kirjoittajien tieteenalataustojen osalta parhaiten näkyvillä olivat julkishallintotieteen edustajat. Vartolan päätoimittajakaudella lehden kirjoittajista 62 % edusti julkishallintotiedettä, 16 %:ia julkisoikeutta ja 11 %:ia liiketaloustiedettä. Muita sosiaalitieteitä kirjoittajista edusti 9 % ja muita tieteenaloja 2 %.

Pertti Ahosen päätoimittajakausi (1986–1988)

Pertti Ahosen kaudella lehden kirjoittajakunnan painopiste siirtyi Tampereelta Helsinkiin, jossa Ahonen itsekin tuolloin asui. Hänen päätoimittajakaudellaan Tampereella toimivien kirjoittajien osuus laski jyrkästi 34 %:sta vain 12 %:iin. Sa-

Taulukko 5. Hallinnon Tutkimus -lehden kirjoittajakunnan rakenne eri päätoimittajakausilla. Havain-
toyksikkönä kirjoittaja/kirjoitus -kerta.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = Juha Vartolan päätoimittajakausi 1982–1985

2 = Pertti Ahosen päätoimittajakausi 1986–1988

3 = Risto Harisalón päätoimittajakausi 1989–

4 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4
<i>Kirjoittajan organisaatiotausta:</i>				
Korkeakoulut ja tutkimuslaitokset	72	73	79	76
Muu julkinen sektori	25	21	20	21
Yksityinen sektori	3	6	1	3
N	130	168	300	598
<i>Kirjoittajan koulutustaso:</i>				
Tohtori	66	62	54	59
Lisensiaatti	15	16	12	14
Ylempi kandidaatti	18	19	31	25
Jokin muu	0	3	3	3
N	131	173	297	601
<i>Kirjoittajan koulutusala:</i>				
Hallintotieteellinen tutkinto	38	20	26	27
Terveystieteellinen tutkinto	1	1	5	3
Muu yhteiskuntatieteellinen tutkinto	32	37	27	31
Kauppatieteellinen tutkinto	11	18	11	13
Oikeustieteellinen tutkinto	11	10	4	8
Jokin muu tai ei tiedossa	8	14	26	19
N	133	176	303	612
<i>Kirjoittajan työpaikkakunta:</i>				
Helsinki	41	58	28	39
Tampere	34	12	21	22
Turku	13	9	10	10
Vaasa	4	6	6	6
Kuopio	2	2	16	9
Muu Suomi	2	7	6	6
Ulkomaat	4	5	13	8
N	133	171	301	605

malla Helsingissä toimivien osuus kohosi 41 %:sta 58 %:iin.

Korkeakoulutaustan omaavien osuus pysyi Ahosen kaudella suhteellisesti samana kuin mitä se oli ollut Vartolankin kaudella. Tampereen yliopiston sijasta osuuttaan kirjoittajakunnassa kasvatti erityisesti Ahosen oma työnantaja, Helsingin yliopisto (lisäys +11 prosenttiyksikköä). Samoin Ahosen kaudella kohosivat Helsingin kaupakorkeakoulun (+7) ja Jyväskylän yliopiston (+5) osuudet.

Korkeakoulutaustan omaavista täysien professoreiden osuus laski -12 prosenttiyksikköä, ja apulaisprofessoreiden osuus kohosi (+10 prosenttiyksikköä), kuvaten apulaisprofessorin virkaa hoitaneen Pertti Ahosen omaakin kirjoitusaktiivisuutta.

Myös lehden kirjoittajakunnan tieteenalaperustassa tapahtui selviä muutoksia. Julkishallintotiedettä edustavien kirjoittajien osuus laski yhden kolmanneksen, aina 41 %:iin. Samalla kasvua tapahtui varsinkin liiketaloustiedettä edustavien kirjoittajien sekä muita sosiaalitieteitä edustavien kirjoittajien kohdalla. Liiketaloustieteilijöiden osuus kohosi 16 %:sta 21 %:iin. Muita sosiaalitieteitä edustavien osuus kohosi tätäkin enemmän, 9 %:sta 20 %:iin.

Risto Harisalón päätoimittajakausi 1989–1993

Risto Harisalón kaudella lehden kirjoittajakunnan rakenne muuttui taas vahvasti. Jälleen keran esille nousee päätoimittajan oman työpaikan

Taulukko 6. Hallinnon Tutkimus lehden korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimivan kirjoittajakunnan rakenne eri päätoimittajakausilla. Havaintoyksikkönä kirjoittaja/ kirjoitus -kerta.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = Juha Vartolan päätoimittajakausi 1982–1985

2 = Pertti Ahosen päätoimittajakausi 1986–1988

3 = Risto Harisalón päätoimittajakausi 1989–

4 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4
<i>Kirjoittajan organisaatiotausta:</i>				
Tampereen yliopisto	48	17	24	27
Helsingin yliopisto	13	24	8	13
Kuopion yliopisto	3	3	19	12
Vaasan yliopisto	5	9	8	8
Åbo Akademi	7	4	4	5
Helsingin kauppakorkeakoulu	3	10	2	4
Turun kauppakorkeakoulu	6	3	4	4
Turun yliopisto	3	3	4	4
Jyväskylän yliopisto	2	7	2	3
Muu suomalainen korkeakoulu tai tutk.laitos	1	7	5	4
Ulkomainen korkeakoulu tai tutkimuslaitos	7	13	22	16
N	94	121	237	452
<i>Kirjoittajan virkatausta:</i>				
Professori	43	31	22	29
Apulaisprofessori	20	30	22	24
Yliassistentti, lehtori tai vast.	13	12	14	13
Assistentti, tutkimusassistentti	12	13	20	16
Tutkija	7	11	16	12
Jokin muu	5	4	6	6
N	93	124	220	437
<i>Kirjoittajan edustama tieteenala:</i>				
Julkishallinto	62	41	55	52
Julkisoikeus	11	11	5	8
Liiketaloustiede	16	21	16	17
Muu sosiaalitiede	9	20	12	14
Muut tieteenalat	2	7	12	9
N	97	125	222	444

ja tutkijaprofiiliin vaikutus. Tampereen yliopistossa pitkään vaikuttaneen ja Tampereelta Kuopioon ja myöhemmin takaisin Tampereelle siirtyneen Harisalón aikana helsinkiläisten kirjoittajien osuus on selvästi laskenut. Ero Ahosen kauteen on ollut jopa häkellyttävän voimakas: Helsingissä toimivien kirjoittajien osuus on Harisalón kaudellaan laskenut 58 %:sta 28 %:iin. Helsingiläisten tilalle ovat tulleet varsinkin kuopiolaiset (16 %; erotus +14 prosenttiyksikköä), mutta selvästi myös tamperelaiset (21 %; erotus +9 prosenttiyksikköä) kirjoittajat.

Muita Harisalón kaudelle ominaisia muutoksia ovat olleet korkeakouluissa toimivan kirjoittajakunnan vahvistuminen (+6 prosenttiyksikköä), tohtoritutkimuksen suorittaneiden kirjoittajien osuuden väheneminen (–8 prosenttiyksikköä) sekä

vastaavasti vain perustutkimuksen suorittaneiden »maisterikirjoittajien» osuuden kohoaminen (+12 prosenttiyksikköä).

Korkeakoulutaustan omaavista asemaansa ovat vahvistaneet Kuopion yliopistossa (+16 prosenttiyksikköä) ja Tampereen yliopistossa (+7) työskentelevät sekä ulkomaisissa korkeakouluissa toimivat (+9 prosenttiyksikköä). Viimeksi mainitun ryhmän osuus on Harisalón aikana kohonnut niinkin suureksi kuin 22 %:iin (ks. alaviite 10). Vastaavasti osuuttaan ovat menettäneet lähinnä Helsingin yliopisto (–16 prosenttiyksikköä), Jyväskylän yliopisto (–5) sekä Helsingin kauppakorkeakoulu (–8 prosenttiyksikköä). Korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimivien osalta osuuttaan ovat kasvattaneet assistentit ja tutkimusassistentit (erotus +7 prosenttiyksikköä) ja menettäneet sekä

Taulukko 7. Hallinnon Tutkimus -lehden julkisessa hallinnossa toimivan kirjoittajakunnan rakenne eri päätoimittajakausilla. Havaintoyksikkönä kirjoittaja/kirjoitus -kerta. Lukuihin ei ole laskettu mukaan korkeakouluissa ja tutkimuslaitoksissa toimivia kirjoittajia.

Sarakkeiden 1–5 selitykset:

1 = Juha Vartolan päätoimittajakausi 1982–1985

2 = Pertti Ahosen päätoimittajakausi 1986–1988

3 = Risto Harisalón päätoimittajakausi 1989–

4 = kaikki yhteensä

	1	2	3	4
Kirjoittajan organisaatiotausta:				
Ministeriöt	19	22	23	22
VHKK tai VM/JO	50	46	15	32
Muu valtionhallinto	31	27	34	32
Kunnat	0	5	28	15
N	32	37	61	130
Kirjoittajan virkatausta:				
Päällikkövirka	22	48	21	30
Tutkimusvirka	22	22	21	21
Suunnittelu-, kehittämis tai koulutusvirka	11	13	21	16
Jokin muu	44	17	38	33
N	36	46	63	145

professorit (–9) että apulaisprofessorit (–8 prosenttiyksikköä).

Myös korkeakouluissa työskentelevien kirjoittajien tieteenalataustassa on Harisalón aikana tapahtunut muutoksia. Jälleen kerran asemaansa on vahvistanut julkishallintotiede, jota korkeakoulutaustaisista kirjoittajista edustaa noin puolet (54 %; erotus +14 prosenttiyksikköä). Laskusuunnassa on ollut sekä julkisoikeus (–6 prosenttiyksikköä) että liiketaloustiede (–5). Samoin laskua on tapahtunut myös muiden sosiaalitieteiden ryhmässä (–8 prosenttiyksikköä). Muiden tieteenalojen osuus on lisääntynyt (+5 prosenttiyksikköä) – ja ainakin silmämääräisesti moninaistunut.

Julkisessa hallinnossa (pl. korkeakoulut ja tutkimuslaitokset) työskentelevien osalta Harisalón kaudella on kohonnut varsinkin kuntasektorilla työskentelevien osuus. Kaikista julkisella sektorilla toimivista kirjoittajista heitä on nykyisin 28 %. Vartolan kaudella heitä ei ollut lainkaan, ja Ahosenkin kaudella heitä oli vain 5 %. Ero on siis huikaa – ja heijastaa selvästi Harisalón kunnallistieteellistä taustaa.

KESKUSTELUA

Edellä esitettyjen tietojen pohjalta Hallinnón Tutkimus -lehden kirjoittajakunnasta voidaan tehdä ainakin seuraavat johtopäätökset: Koko leh-

den historian ajan se on ollut varsin vahvasti julkishallintokeskeinen, akateeminen sekä suhteellisen harvojen aktiivikirjoittajien käsiin keskittynyt. Lisäksi keskeisenä lehden kehitystä leimanneena tekijänä on ollut päätoimittajakeskeisyys. Päätoimittajan vaihtuessa on lehden kirjoittajakunnan rakenne muuttunut oleellisesti. Tulosten merkittävyyttä arvioitaessa on kuitenkin huomattava, että niin tieteenalaista kuin kirjoittakohtaista keskittymistä on havaittu myös Sosiologia-lehden kirjoittajakuntaa koskevassa tutkimuksessa (Kaukonen 1986).¹¹ Hallinnón Tutkimus -lehden kirjoittajakuntaa koskevat tulokset eivät siis ole välttämättä poikkeuksia suomalaisessa yhteiskuntatieteellisessä kirjallisuudessa.

Esitettyjen tulosten perusteella nostamme keskustelun kohteeksi kolme teemaa, jotka mielestämme leimaavat Hallinnón Tutkimus -lehteä ja siinä julkaistua tutkimusta. Nämä teemat ovat akateemisuus, julkishallintokeskeisyys sekä kirjoittajakunnan verkostomaisuus.

Lehden akateeminen perusluonne

Hallinnón Tutkimus -lehden akateemisuus on näkynyt konkreettisimmin siinä, että kolme neljästä lehden kirjoittajasta on työssä joko korkeakoulussa tai tutkimuslaitoksessa. Lehden aktiivikirjoittajien joukosta ei voida löytää montaa käytännön ammattilaista.

Esitettyjen tulosten perusteella näyttää siis siltä, että käytännön ammattilaisten osuus Hallinnon Tutkimus -lehdessä on jäänyt varsin vähäiseksi. Tämä on sääli, kun otetaan huomioon hallinnon tutkimuksen selkeä pragmaattinen perusluonne.

Miksi näin sitten on tapahtunut? Taustalla saattaa olla esim. seuraavat tai seuraavan kaltaiset selitystekijät. Ensinnäkin kysymys voi olla akateemisen ja käytännöllisen keskustelun eriytymisestä ja akateemista keskustelua kohtaan tunnetusta pelosta. Ehkäpä on niin, että Hallinnon Tutkimus -lehti on leimautunut liian akateemiseksi. Ehkäpä käytännön ammattilaisilta on puuttunut rohkeutta kirjoittaa lehteen, jonka juhlavana perustehtävänä on edistää hallinnon tutkimusta Suomessa. Oma panos on saatettu kokea liiankin vaatimattomaksi ja tieteellisen esitystavan muutosäännöt liian vaikeiksi. Siksi ei ole uskallettu kirjoittaa, vaikka halua ja kykyä kyllä olisi.

Vaihtoehtoinen selitys on hallinnon tutkimuksen kannalta karumpi. Käytännön ammattilaisilla ei ehkä ole yksinkertaisesti ollut halua tai kiinnostusta osallistua hallinnon tutkimusta koskevaan tieteelliseen keskusteluun. Tieteellinen tutkimus on saatettu kokea sellaisenaan vieraaksi ja hallintotodellisuudesta liiaksi irtaantuneeksi. Tätä hypoteesiä tukee esimerkiksi se, että käytännön ammattilaiset ovat usein vierastaneet akateemista tutkimusta ja sen merkitystä omaan toimintaan (ks. esim. Volanen 1978 ja Yhteiskuntapolitiikan liittyvä tutkimus 1987).

Olipa mikä tahansa vaihtoehtoisista selityksistä oikea, lopputulos näyttää kuitenkin samalta. Hallinnon Tutkimus -lehdestä ei ole muodostunut vahvaa kaksisuuntaista vuorovaikutuskanavaa akateemisten tutkijoiden ja hallinnon ammattilaisten välille. Juha Vartolan vuonna 1982 esittämä arvio tieteellisistä ja käytännöllisistä osakulttuureista edustavien tutkimusyhteisöjen raja-aitojen murtamisen vaikeudesta näyttää siis pitävän paikkansa. Vuoropuhelu käytännön ammattilaisten ja hallinnon tutkijoiden välillä on Hallinnon Tutkimus -lehden kautta jäänyt toteutumatta. Tai ainakin se on ollut kovin yksisuuntaista – lähinnä tutkijoilta ammattilaisten suuntaan etenevää.

Lehden julkishallintokeskeisyys

Hallinnon Tutkimuksen Seuran keskeisenä alkuperäisenä tavoitteena oli koota yhteen valtion ja kunnallishallintoon sekä yritysten, järjestöjen ja muiden organisaatioiden hallintoon kohdistuvaa tieteellistä tutkimusta. Tämä tavoite on Hallinnon Tutkimus -lehden kirjoittajakunnan perusteel-

la toteutunut julkishallintotieteen kohdalla verrattain hyvin. Lehteen ovat kirjoitelleet runsaasti erityisesti Tampereella, Helsingissä ja Kuopiossa työskennelleet julkishallintotieteilijät. Sen sijaan hieman heitää vähemmän esillä ovat olleet turkulaiset ja vaasalaiset tutkijat. Toisaalta julkishallintotieteilijöidenkin keskuudessa on kirjoittelu ollut osin pienen aktiivijoukon varassa.

Sen sijaan ajatus Hallinnon Tutkimus -lehdestä hallinnon tutkimusta kokoavana monitieteisenä julkaisufoorumina on toteutunut suhteellisen heikosti. Kirjoittajakunnan nojalla lehdestä on muodoutunut ennen muuta julkishallintotieteellinen foorumi. Eniten julkishallintotieteilijöiden kanssa keskustelua ovat käyneet liiketaloustieteilijät ja julkisoikeuden edustajat. Julkishallinnon rinnalla molemmat mainitut tieteenalat ovat kuitenkin jääneet selvästi lapsipuolen asemaan. Samalla kirjoittajakunnan rakenne antaa aihetta olettaa, että keskustelua on käyty lähinnä julkishallintotieteen ehdoilla ja sen hyväksi.

Lehden kirjoittajakunnan yksipuolinen tieteenalaperusta on huolettanut myös lehden toimituslinjasta vastanneita päätoimittajia. Vuonna 1985 Juha Vartola (1985, 165) kiinnitti huomiota aktiivikirjoittajien vahvaan julkishallintotieteelliseen perustaan. Aivan erityisenä ongelmana hän piti sosiologien puuttumista lehden kirjoittajakunnasta. Selitykseksi hän arveli sitä, ettei hallintoa tutkivia sosiologeja yksinkertaisesti ollut tai että he käyttivät kirjoitusfoorumeinaan omia keskustelujointo-areenoita.

Samaan asiaan on kiinnittänyt huomiota myös Pertti Ahonen. Hänen vuonna 1986 esittämänsä arvion mukaan lehdestä olivat sosiologien ohella pysyneet poissa myös sosiaalipolitiikan tutkijat ja taloustieteilijät (Ahonen 1986, 1). Kaksi vuotta myöhemmin Ahosen (1988, 239) huolenaiheena oli yhä kirjoitusten kattavuus. Lehden erityisiksi ongelmiksi hän näki nyt kunnallishallintoa, yrityshallintoa ja oikeustiedettä koskevien tutkimusten puuttumisen.

Vartolan ja Ahosen tapaan myös Risto Harisalo on kiinnittänyt huomiota lehden monitieteiseen perustaan. Päätoimittajakautensa alussa esittämässään linjapuheenvuorossa Harisalo (1989, 1) kohotti esille julkishallinnon, yrityshallinnon ja politiikan tutkimuksen hallinnon tutkimuksen kannalta keskeisinä tieteenaloina. Lehden myöhemmän kehityksen kannalta oireellista on se, että julkisoikeutta ei Harisalon kirjoituksessa mainita. Sen sijaan huomiota kiinnitetään ministeriöiden, keskusvirastojen, kuntien ja yksityisten yritysten omaan tutkimus- ja kehittämistoimintaan keskeisenä osana suomalaista hallinnon tutkimusta.

Kirjoittajakunnan verkostomaisuus

Hallinnon Tutkimus -lehden kirjoittajakunnan verkostomaisuuteen viittaa tuloksissa erityisesti kaksi seikkaa. Ensinnäkin päätoimittajan vaihtuminen on johtanut myös kirjoittajakunnassa melko selkeisiin muutoksiin. Kunkin päätoimittajan kaudella kirjoittajakunnassa on noussut voimakkaasti esille päätoimittajan oma yliopisto, hänen lähipiirinsä ja hänen keskeiset kontaktitahonsa. Vartolan kaudella esille nousi varsinkin Tampereen yliopisto. Ahosen kaudella esille nousivat Helsingin yliopisto, Helsingin kauppakorkeakoulu ja Jyväskylän yliopisto. Ja Harisalon kaudella esille ovat nousseet ennen muuta Kuopion yliopisto, Tampereen yliopisto ja kunnalliset viranhaltijat.

Toiseksi lehden kirjoittajakunnan verkostomaisuuteen viittaa myös se, että lähes kaikki lehden aktiivikirjoittajat ovat olleet näkyvästi mukana myös Hallinnon Tutkimuksen Seuran toiminnassa. Ehkäpä seuran toimihenkilöt ovat tunteneet jonkinlaista velvollisuuttakin kirjoittaa juuri omaan lehteen. Ja toisaalta, seuran toimintaan on voitu tietoisesti rekrytoida sellaisia henkilöitä, jotka ovat aktiivisesti osallistuneet hallinnon tutkimukseen liittyvään keskusteluun – esim. kirjoittamalla lehteen toistuvasti.

Kiinnittämättä asiaan sen laajempaa huomiota, voidaan todeta havaitun kaltaisen verkottumisen olevan varsin luonnollista varsinkin Suomen kaltaisessa maassa, jossa tieteellisistä kirjoituksista ei ole juuri ylitarjontaa¹². Kun kirjoituksia pitää pikemminkin houkutelua kuin karsia, on vain luonnollista, että päätoimittajan oma lähipiiri joutuu muita useammin houkuttelun uhriksi. Samalla lähipiirissä toimivien on muita helpompi tarjota kirjoituksiaan juuri »omaan» lehteen. Todelliseksi ongelmaksi verkottuminen nousee vasta sitten, kun toimivat verkot alkavat karsia pois niitä, jotka ovat verkostojen ulkopuolella. Ja tätä ei kai Suomessa ole vielä juurikaan tapahtunut.

KOHTI SELKEÄMPÄÄ LINJAA?

Kaiken kaikkiaan on pitkälti tulkinnallinen kysymys, nähdäänkö Hallinnon Tutkimus -lehden akateemisuus, julkishallintokeskeisyys ja kirjoittajakunnan verkostomaisuus hallinnon tutkimuksen kannalta positiivisina tai negatiivisina asioina. Esille nousseita teemoja voidaan pitää kuitenkin keskeisinä lähtökohtina siinä keskustelussa, jossa pohditaan Hallinnon Tutkimus -lehden tai laajemminkin koko hallinnon tutkimuksen tilaa Suomessa.

Kun esitettyjen tulosten pohjalta pohditaan Hallinnon Tutkimus -lehden ja samalla koko suomalaisen hallinnon tutkimuksen suuntaviivoja, on mielestämme huomioitava erityisesti kaksi näkökohtaa. Ensinnäkin hallinnon ammattilaisten ja tutkijoiden välistä vuorovaikutusta tulisi lehdesä kehittää tasapainoisempaan ja molempia osapuolia enemmän hyödyttävään suuntaan. Hallinnon kehittäjien ja hallinnossa toimivien puheenvuorojen määrää tulisi lisätä. Pragmaattisena tieteenä, sekä hallinnon tutkimus että hallintotieteellinen teorianmuodostus on keskeisesti riippuvainen hallinnon konkreettisesta kehityksestä, käytännön ammattilaisilta saaduista virikkeistä sekä aidosta tieteen ja käytännön välisestä vuoropuhelusta.

Toiseksi Hallinnon Tutkimus -lehden tieteellistä profiilia tulisi kirkastaa. Vaihtoehtoja on nähdäksemme kolme. Mikäli lehdestä halutaan kehittää todellakin aito, kaikkia osapuolia palveleva monitieteinen tieteellinen keskustelufoorumi, tulisi lehden kehitystä johtavien julkishallintotieteilijöiden tehdä valinta siitä, keiden kanssa he todellakin haluavat keskustella. Nykyisen kaltainen tilanne, jossa keskustelua käydään samanaikaisesti sekä julkisoikeuden että yrityshallinnon suuntaan, ei tarjoa mahdollisuuksia kehittää lehdestä kaikkia osapuolia hyödyttävää keskustelufoorumiä. Keskeisenä syynä on se, että julkisoikeus ja yrityshallinto voivat keskustella keskenään vain harvoin. Kun julkishallinnon ja -oikeuden yhdistää toisiinsa julkinen konteksti, ja kun julkishallinnon ja yrityshallinnon yhdistää toisiinsa hallinnon tutkimus, ei vastaavaa sidettä julkisoikeuden ja yrityshallinnon välille ole helposti löydettävissä. Kaikkien kanssa samanaikaisesti tapahtuva keskustelu ei ole mielestämme mielekäästä, sillä se pikemminkin hajottaa kuin kokoaa ja kehittää lehdessä käytävää keskustelua. Kaikkien lehti on helposti ei kenenkään lehti.

Ottaen huomioon lehden nykyinen julkishallintotieteellinen perusta, lehteä voidaan kehittää ensinnäkin public affairs -tyyppiseksi julkisen sektorin toiminnan tutkimukseen keskittyväksi yleislehdeksi. Avainsana on tällöin julkinen sektori, tai julkinen toiminta ("public affairs") – ei julkishallinto tai julkinen johtaminen. Tällöin Hallinnon Tutkimuksen Seuran alkuperäisistä tavoitteista tulee luopua, ja sana hallinto tulee ymmärtää uudella tavalla, synonyymiksi sanaliitolle julkinen hallinto. Näin rajaten julkishallintotieteen luonteviksi keskustelukumppaneiksi kohoaisivat muut julkisen toiminnan tutkimusta harjoittavat tieteet, etupäässä julkisoikeus ja politiikan tutkimus.

Toisaalta lehdessä voitaisiin vahvistaa sen hallintotieteellistä perustaa. Näin menetellen lehdessä tulisi keskittyä nykyistä paljon selvemmin juuri erilaisten organisaatioiden (so. julkisten ja yksityisten organisaatioiden) johtamisen ja kehittämisen ongelmiin. Julkisoikeuden ja politiikan tutkimuksen sijasta keskustelukumppaneiksi tässä vaihtoehdossa kohoavat varsinkin yrityshallinto, mutta myös Vartolankin aikanaan kaipaama sosiologia. Samoin keskustelukumppaneiksi kaitvaisiin psykologeja ja sosiaalipsykologeja. Ulkomaiseksi esikuvaksi nousisivat lähinnä sellaiset lehdet kuten *Administrative Science Quarterly*, *Organization Science* ja *Organization Studies*.

Edellisten rinnalla kolmantena vaihtoehtona on se, että Hallinnon Tutkimus -lehdestä kehitetään nykyistä selvemmin juuri julkishallintotieteellinen erityislehti. Tuolloin lehden nykylinjaa voidaan vahvistaa, ja samalla unohtaa juhlat puheet monitieteisestä keskustelufoorumista. Tämäkö on se tie johon haluamme kulkea?

LÄHTEET:

- Ahonen, Pertti: Hyviä artikkeleita ja erityisteemoja: Toimituspoliittista linjanvetoa. *Hallinnon Tutkimus*, 1986, Vol. 4, N:o 1, s. 1–2.
- Ahonen, Pertti: Hallinnon tutkimus kouluiässä. *Hallinnon Tutkimus*, 1988, Vol. 7, N:o 4, s. 239–240.
- Harisalo, Risto: Kunnallistiede – kunnallispolitiikka. *Kunnallistieteellinen aikakauskirja*, 1980, Vol. 8, N:o 3, s. 231–248.
- Harisalo, Risto: Hallinnon tutkimus kohti 1990-lukua. *Hallinnon Tutkimus*, 1989, Vol. 8, N:o 1, s. 1–2.
- Hoikka, PaaVo: Kunnallistieteen käsitteestä. *Kunnallistieteellinen aikakauskirja*, 1973, Vol. 1, N:o 1, s. 18–21.
- Kaukonen, Erkki: Sosiologia-lehden kaksi vuosikymmentä. *Sociologia*, 1986 Vol. 23, N:o 4, s. 327–338.
- Mälkiä, Matti: Keitä ovat seuran uudet jäsenet? Tausatietoja Hallinnon Tutkimuksen Seuraan vuosina 1988–1991 liittyneistä jäsenistä. *Hallinnon Tutkimuksen Seura Tiedottaa*, 1991, Vol. 11, N:o 2, s. 3–10.
- Pystynen, Erkki: *Kunnallistiede – kunnallispolitiikka*. Helsinki: Gaudeamus, 1972. Tampereen yliopisto, Kunnallistieteen laitoksen julkaisusarja 2/1970.
- Pystynen, Erkki: Kunnallistieteen käsitteestä. *Kunnallistieteellinen aikakauskirja*, 1973, Vol. 1, N:o 1, s. 10–18.
- Pystynen, Erkki: Kunnallistiede, eilen, tänään, huomenna. *Kunnallistieteellinen aikakauskirja*, 1992, Vol. 20, N:o 1, s. 87–102.
- Ståhlberg, Krister: Offentlig förvaltning. Teoksessa: Widén, Solveig (red.): *Åbo Akademi 1918–1993. Forskning och institutioner. 3. Ekonomisk-statsvetenskaplika fakulteten, Pedagogiska fakulteten*. Åbo: Åbo Akademi förlag, 1993. s. 110–120.
- Vartola, Juha: Hallinnon tutkimus ja Hallinnon Tutkimuksen Seura. Miksi? *Hallinnon Tutkimus*, 1982, Vol. 1, N:o 1, s. 1–2.
- Vartola, Juha: Hallintotieteellisestä julkisen hallinnon

tutkimuksesta Suomessa. *Hallinnon Tutkimus*, 1984, Vol. 3, N:o 1, s. 115–126.

Vartola, Juha: Neljä vuotta Hallinnon tutkimus -vuosikirjaa. *Hallinnon Tutkimus*, 1985, Vol. 4, N:o 2, s. 165–166.

Volanen, Risto: Kommenttipuheenvuoro. Teoksessa: *Hallinnontutkimusseminaari*. Helsinki: Suomen akatemia, 1978. s. 101–104. Suomen akatemian julkaisu 4/1978.

Yhteiskuntapolitiikkaan liittyvä tutkimus. YPP-tutkimuksen arviointiseminaari 11.3.1986. Helsinki: Suomen Akatemia, 1987. Suomen akatemian julkaisu 2/1987.

ALAVIITTEET

- Julkishallintotiedettä edustavien henkilöiden ohella seuraa olivat aktiivisesti perustamassa myös monet tamperelaiset julkisoikeuden edustajat.
- Alan ensimmäisiä väitelleitä olivat Juha Vartola (1979), Ismo Lumijärvi (1980), Ari Salminen (1981), Göran Djupsund (1981) ja Juhani Nikkilä (1983). Valtio-opin piirissä julkishallinnollisista aiheista olivat väitelleet Erkki Pystynen (1965), Ilkka Heiskanen (1967), PaaVo Hoikka (1969) ja Krister Ståhlberg (1975). Hallintotieteiden metodologiasta oli väitellyt Kari T. Eloranta (1974). Paras katsaus julkishallintotieteen historiaan Suomessa on Vartola 1984. Åbo Akademin osalta ks. myös Ståhlberg 1993.
- Julkishallinnon ensimmäinen professori perustettiin Suomessa Tampereen yliopistoon 1965. Viran ensimmäinen haltija oli julkisoikeudesta väitellyt Kauko Sipponen. Vuonna 1980 hänen seuraajakseen nimitettiin Juha Vartola. Julkishallinnon toinen professori (erityisalana finanssihalinto) perustettiin Tampereen yliopistoon 1987 ja täytettiin 1989 (Pertti Ahonen). Åbo Akademiin julkishallinnon professori perustettiin 1979 ja täytettiin vakinaisesti ensimmäisen kerran 1980, jolloin virkaan nimitettiin Krister Ståhlberg. Vaasan korkeakouluun (myöh. yliopistoon) ensimmäinen julkishallinnon professori perustettiin 1983 ja täytettiin 1988 (Ari Salminen). Julkishallinnon toinen professori (sosiaali- ja terveyshallinto) perustettiin Vaasan yliopistoon 1992. Virka on parhaillaan täytössä. Lapin korkeakouluun (myöh. yliopistoon) julkishallinnon professori perustettiin 1987 ja täytettiin 1991 (Juhani Nikkilä).
- 1980-luvun taitteessa alan tutkijoiden määrä ja organisoitumisaste alkaa puoltaa käsitystä, että suomalaisen akateemiseen yhteisöön on syntynyt hallintotieteellinen, julkishallintotieteeksi nimitetty ja sellaiseksi itsensä identifioiva erityistieteen ala. Tuohon asti suomalaisen julkishallintotieteen historiaa voidaan pitää lähinnä harvalukuisten uranuurtajien varaan rakentuneena syntyvaiheena. Tieteenalana julkishallinto rajoittui 1980-luvun taitteeseen saakka vain yhteen yliopistoon ja siltä puuttuivat itsenäiselle tieteenalalle ominaiset kollektiiviset rakenteet – kuten oma tiedeyhteisö ja oma keskustelufoorumi. Saman tapaisesti voidaan kehitystä kuvata myös hallintotieteen toisen suomalaisen päälohkon yrityshallinnon osalta.

- 5 Julkiseen hallintoon tähtäävän koulutuksen arviointiin on tänä vuonna asetettu työryhmä. Sen selvitysmieheksi on kutsuttu professori Tuomo Martikainen Helsingin yliopistosta ja ulkomaiseksi arvioijaksi Jan-Erik Lane Oslon yliopistosta. Myös Tampereen yliopistossa on käynnistetty vastaavankaltainen yliopiston sisäinen arviointihanke. Työryhmän puheenjohtajaksi on kutsuttu on kutsuttu professori Juha Vartola.
- 6 Keskustelu puheenvuorojen luonteisia kirjoituksia on lehdessä julkaistu useiden eri nimekkeiden alla. Empiirisessä analyysissä keskustelupuheenvuoroiksi on luettu kaikki pääkirjoitus-, artikkeli- ja kirja-arviopalstojen ulkopuolella julkaistut kirjoitukset. Muilta osin todettakoon, että kirjoituksen empiirinen aineisto sisältää todellakin kaikki vuoden 1993 loppuun mennessä julkaistut kirjoitukset: Myös tämän artikkelin.
- 7 Eräisiin kirjoitustyyppien sisäisiin eroihin on kiinnitetty huomiota jaksossa »Kirjoitustyyppien mukaiset erot».
- 8 Näin menetellen esim. valtio-opissa väitellyt ja pitkään valtio-opin ja julkishallintotieteen rajamailla ollut Pertti Ahonen on tulkittu julkishallintotieteen edustajaksi. Henkilöperusteisella tulkinnalla on haluttu välttää rajanveto siitä, milloin esim. Pertti Ahonen on ollut julkishallintotieteen edustaja ja milloin hän on edustanut valtio-oppia. Siihen, teoreettisesti ehkäpä pätevimpään ratkaisuun, että sama henkilö (esim. Ahonen) voisi samanaikaisesti edustaa kahta tai useampaa eri tieteenalaa ei valitun kysymyksenasettelun puitteissa ole haluttu mennä. Niinpä henkilön edustama tieteenala on tulkittu yhdeksi muuttujaksi, jonka arvoja voivat olla esim. tekstissä mainitut.
- 9 Huomioon on otettu professorin, apulaisprofessorin, yliopettajan, lehtorin, yliassistentin ja assistentin virat. Dosentin virkoja ja tuntiopetustehtäviä ei luokittelussa ole huomioitu.
- 10 Ainakin osittain tämän havainnon selittää se, että lehdessä on ollut tapana julkaista Hallinnon Tutkimuksen Päivien ulkomaisten päävieraiden artikkelimuotoon kirjoitetut esitelmät. Samoin lehdessä on julkaistu kaksi teemanumeroa, joiden kirjoittajat ovat olleet pääosin ulkomaisia tutkijoita. Nämä erikoisnumerot ovat olleet vuoden 1991 numero 3 (The Special Issue of the Theory of Organizational Culture) ja vuoden 1992 numero 4 (The Special Issue of Intergovernmental Relations).
- 11 Kaukosen tutkimuksessa ei ole tarkasteltu erikseen päätoimittajan vaikutusta lehden kirjoittajakuntaan.
- 12 Asia on aivan toisin esim. organisaatiotutkimuksen alan kansainvälisissä päälehdissä, joissa hylkäysprosentti on 90 %:n tienoilla, ja joissa julkaisuviive saattaa olla useita vuosia. Esim. Organization Science -lehden viimeisessä numerossa (n:o 3/1993) julkaistuista 8 kirjoituksesta 2 on jätetty lehteen 1989, 4 vuonna 1990 ja 2 vuonna 1991.